

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

MERSİN TOROSLAR BELEDİYESİ

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	7
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7.	DENETİM BULGULARI.....	111
8.	EKLER.....	32

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Norm Kadro Esasına Göre Kadro Durumu.....	3
Tablo 2: Personelin Birimlere Göre Dağılımı	3
Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu	5
Tablo 4: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu	6
Tablo 5: Taşınırların Kesin Hesap ile Muhasebe Kayıtlarındaki Yılsonu Bakiyeleri.....	15

KISALTMALAR

İdare : Toroslar Belediyesi
MESKİ : Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi
KTŞ : Karayolları Teknik Şartnamesi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Taşınmazlara İlişkin Formların ve İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi Nedeniyle Muhasebe Kayıtlarının Gerçek Durumu Yansıtması
2. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtması
3. Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetvellerindeki Taşınır Tutarları ile Muhasebe Kayıtlarının Uyumlu Olmaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bilgisayar Yazılım Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi
2. Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Hesaplara Aktarımlarının Yapılmaması
3. Belediyenin Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Süresiz Olarak Tahsis Edilmesi
4. Bazı İşyerlerinde İlan ve Reklam Vergisinin Tahsilatının Yapılmaması
5. Bazı İşyerlerine İlişkin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması
6. Tahsil Edilen Otopark Bedellerinin Büyükşehir Belediyesine Aktarılmaması
7. Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Bazı İşletmelerden Eğlence Vergisi Alınmaması
8. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatın Yapılmaması
9. Belediye Tarafından Muafiyet Kapsamındaki Taşınmazları İçin Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi
10. İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullanılmaması
11. Asfalt Yapım İşlerine İlişkin Deneylerin Yapılmaması
12. Mal ve Hizmet Alımlarının Mevzuata Aykırı Olarak Kısımlara Bölünmesi
13. Pazarlık Usulü (21/f) Kapsamında Yapılan İhalelerin Mevzuata Uygun Olmaması

14. Sokak Kazı Bedellerinin Toroslar Belediyesine Aktarılmaması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Mersin Toroslar Belediyesi ana hizmetlerini; 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

Büyükşehir ilçe belediyelerinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14 ve 15'inci maddeleri ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre Toroslar Belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları ana başlıklar itibarıyla, şunlardır:

Mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır.

Devlete ait her derecedeki okul binalarının inşaatı ile bakım ve onarımını yapabilir veya yaptırabilir, her türlü araç, gereç ve malzeme ihtiyaçlarını karşılayabilir; sağlıkla ilgili her türlü tesisi açabilir ve işletebilir; mabetlerin yapımı, bakımı, onarımını yapabilir; kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlayabilir; bu amaçla bakım ve onarımını yapabilir, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa edebilir.

Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, amatör spor kulüplerine ayni ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir. Gıda bankacılığı yapabilir.

Ayrıca belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak; kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek; gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda

---

belirtilen izin veya ruhsatı vermek; özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak; katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak; gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek belediyenin yetki ve imtiyazları arasındadır.

Belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanı belediye sınırlarını kapsar.

Büyükşehir ilçe belediyeleri, bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunarken ulaşım, alt yapı, imar, kentsel dönüşüm ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. Ayrıca mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde idari vesayet yetkisi İçişleri Bakanlığına aittir.

Mahalli idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görev ve hizmetleri yapmak, takip etmek, sonuçlandırmak ve geliştirmek, mahalli idare yatırım ve hizmetlerinin kalkınma planları ile yıllık programlara uygun şekilde yapılmasını gözetmek, mahalli idareler personelinin hizmet içi eğitimini planlamak ve uygulanmasını takip etmek, mahalli idarelerin teşkilat, araç ve kadro standartlarını tespit etmek gibi konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü yetkilidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur. Belediyenin nüfusu, fizikî ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Toroslar Belediyesinin “Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik” hükümlerine göre Belediye Meclisi Kararı ile tespit edilen memur kadrosu 670 olup, çalışan memur sayısı 176, boş memur kadrosu 494’tür. Norm Kadro işçi sayısı 343 olup; çalışan işçi sayısı 99, boş işçi kadrosu 244’tür. Sözleşmeli personel kadrosu 14 olup 5 sözleşmeli personel görev yapmaktadır. Boş sözleşmeli personel sayısı 9’dur.

Ayrıca kendi personel şirketi bünyesinde istihdam edilen 586 işçiyi değişik birimlerinde çalıştırmaktadır.

Tablo 1: Norm Kadro Esasına Göre Kadro Durumu

NEVİ	NORM KADRO		DOLU	BOŞ
	BAKANLAR KURULU KARARI İLE	MECLİS KARARI İLE		
MEMUR	690	670	176	494
SÜREKLİ İŞÇİ	343	343	99	244
GEÇİCİ İŞÇİ	-	-	-	-
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	-	14	5	9

Tablo 2: Personelin Birimlere Göre Dağılımı

BİRİMLER	ÇALIŞAN MEMUR SAYISI	ÇALIŞAN İŞÇİ SAYISI	ÇALIŞAN SÖZLEŞMELİ PERSONEL	ÇALIŞAN ŞİRKET PERSONELİ	TOPLAM
Özel Kalem Müdürlüğü	6	3		12	21
İnsan Kay. Ve Eğitim Müdürlüğü	8	1	1	5	15
Bilgi İşlem Müdürlüğü	2		2		4
Yazı İşleri Müdürlüğü	4	2		2	8
Basın Yay. ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü	5	25		11	41
Hukuk İşleri Müdürlüğü	1		2		3
Destek Hizmetleri Müdürlüğü	9	3			12
Fen İşleri Müdürlüğü	11	28		145	184

Mali Hizmetler Müdürlüğü	37	4		4	45
İmar ve Şehircilik Müdürlüğü	17	3	1	7	28
Park ve Bahçeler Müdürlüğü	4	11		131	146
Temizlik İşleri Müdürlüğü	4	2		217	223
Zabıta Müdürlüğü	38	4			42
Kültür İşleri Müdürlüğü	5	10		28	43
Yapı Kontrol Müdürlüğü	12	3		2	17
Sağlık İşleri Müdürlüğü	2				2
Kentsel Tasarım Müdürlüğü	2				2
Etüt Proje Müdürlüğü	3				3
Strateji Geliştirme Müdürlüğü	1			1	2
Sosyal İşler Müdürlüğü	1				1
Muhtarlıklar Müdürlüğü					
Dış İlişkiler Müdürlüğü					
Koordinasyon İşleri Müdürlüğü	2			21	23
Gençlik Spor Müdürlüğü	2				2
TOPLAM:	176	99	5	586	867

İlçe Belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nu "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'inci fıkrası gereği, belediye başkanınca, norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın; belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan

belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir. Teşkilatlanmada oluşturulan her birim, kendi faaliyet ve görev alanları ile ilgili yönetmeliklerini hazırlayarak, belediye meclisinin onayından geçirerek yürürlüğe koyar ve bu esaslar üzerinden faaliyetlerini sürdürür.

Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na; işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre yapılır.

1.3. Mali Yapı

Belediye bütçesi, program bütçe esasına göre hazırlanmak suretiyle mali yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır.

Toroslar Belediyesinin 2019 Mali Yılı Gider Bütçesi için 208.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş, önceki yıldan devreden 1.862.630,99 TL ödenekle birlikte 2019 yılı ödeneği toplamı 209.862.630,99 TL olmuştur. Yıl içinde 133.753.566,66 TL Bütçe Gideri yapılmış, kalan 76.109.064,33 TL ödenek ise iptal edilmiştir.

Belediyenin 2019 yılı tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 3: Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

BÜTÇE GİDERİNİN EKONOMİK KODU	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	30.618.000,00	31.158.490,79	101
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.035.000,00	4.806.746,00	95
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	98.460.000,00	90.641.711,75	92
04- Faiz Gideri	1.840.000,00	2.140.573,99	116
05- Cari Transferler	5.712.000,00	2.065.044,15	36
06- Sermaye Giderleri	55.230.000,00	2.940.999,98	5

07- Sermaye Transferleri	0,00		-
08 Borç Verme	105.000,00		-
09- Yedek Ödenekler	11.000.000,00		-
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	208.000.000,00	133.753.566,66	64

Tablo 4: Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırması Tablosu

BÜTÇE GELİRİNİN EKONOMİK KODU	Başlangıç Ödeneği (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	30.585.000,00	23.460.812,93	76
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.140.000,00	1.355.822,13	118
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	206.000,00	0,00	-
05- Diğer Gelirler	99.780.000,00	87.029.662,82	87
06- Sermaye Gelirleri	74.879.000,00	5.373.924,84	7
08-Alacaklardan Tahsilat			-
Borçlanma			-
Ödeme			-
BÜTÇE GELİRİ TOPLAMI	206.590.000,00	117.220.222,72	56
09- Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler	18.000,00	87.366,80	485
NET BÜTÇE GELİRİ	206.572.000,00	117.132.855,92	56

2019 Yılı Bütçesinde yer alan 208.000.000,00 TL giderin 206.572.000,00 TL'sinin Belediyenin kendi kaynaklarıyla; 1.428.000,00 TL'sinin ise Finansman yoluyla karşılanacağı tahmin edilmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Belediyenin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol

---

Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Yevmiye Defteri
- Geçici ve kesin mizan.
- Bilanço.
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir

olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 31.12.2005 tarihli ve 26040 - 3 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların “İç Kontrol Standartları” başlıklı 5’nci maddesinde; “*İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir.*” hükmü yer almaktadır.

Mezkûr hüküm gereği Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İdarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli standart ve temel şartları belirlemiş ve “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği” adı altında 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlamıştır.

“2017 Yılı Toroslar Belediyesi İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı” Başkanlığın 29.12.2016 tarih ve 2553 sayılı onayı ile yürürlüğe girmiş olup, 30.12.2016 Tarihinde tüm personele dağıtımı yapılmış ve 30.12.2016 tarihinde Maliye Bakanlığına gönderilmiştir. Ancak 2018 ve 2019 yıllarına ilişkin uyum eylem planı düzenlenmemiştir.

Kamu görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru, Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik çerçevesinde belediye personeli ile etik sözleşmesi imzalanmıştır.

Kurumun misyonunun, vizyonunun, stratejik amaç ve hedeflerinin tüm personel tarafından öğrenilmesi ve sahiplenilmesi yönünde, eğitici ve öğretici çalışmalar yapılmıştır.

Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla, tüm birimlerde mali işlemlerin süreç akış şemasının hazırlanmış ve üst yönetici onayı ile yürürlüğe konulmuştur.

Önemli evrak ve belgeleri imzalamaya ve onaylamaya yetkili kişilerin yazılı olarak personele duyurulduğu beyan edilmiştir.

Birimlerin eğitim ihtiyaçları değerlendirilerek personele gerekli eğitimler verilmektedir.

Yer değiştirme, üst görevlere atanma, eğitim, özlük hakları gibi insan kaynakları

yönetimine ilişkin hususlar yazılı olarak belirlenerek personele duyurulmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen standartlar dışında kurum tarafından iç kontrole yönelik olarak belirlenmiş ilave politika ve prosedür bulunmamaktadır.

Muhasebe yetkililiği görevini yürüten personelin sertifikası bulunmamaktadır.

Kurum personelinin hata, usulsüzlük ve yolsuzlukları bildirebileceği mekanizmaların kurulduğu beyan edilmiştir.

Belediye norm kadrosunda 3 adet iç denetçi kadrosu yer almasına rağmen hiç iç denetçi atanmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Mersin Toroslar Belediyesi 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

---

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Taşınmazlara İlişkin Formların ve İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi Nedeniyle Muhasebe Kayıtlarının Gerçek Durumu Yansıtması

Toroslar Belediyesi tarafından Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereğince hazırlanması gereken taşınmaz formlarının hazırlanmadığı ve taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulmadığı tespit edilmiştir.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete’de Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır. Söz konusu yönetmeliğin amacı, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile bu idarelere bağlı ve kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmal cetvellerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Yönetmeliğin "Kayıt Şekli" başlıklı 7'nci maddesinde;

“ (1) Kamu idareleri;

a) Tapu kütüğünde adlarına tescilli olan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 2’deki ‘Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu’nda,

b) (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) Tapu kütüğünde kayıtlı olmayan ve Ek 1’deki Kayıt Planının “Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar” başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını Ek 3’teki Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu’nda,

c) Ek 1’deki Kayıt Planının “Orta Malları” başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını Ek 4’teki ‘Orta Malları Formu’nda,

ç) Ek 1’deki Kayıt Planının “Genel Hizmet Alanları” başlığı altında yer alan

---

taşınmazların kaydını Ek 5'teki 'Genel Hizmet Alanları Formu'nda,

d) Tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesisi, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını Ek 6'daki "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu'nda, yer alan bilgileri içerecek şekilde bilgisayarda veya deftere yazarak kaydını tutarlar." Denilmiştir.

Ayrıca, yine aynı maddenin 2'nci fıkrasında, kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderileceği, mali hizmetler birimine gönderilen söz konusu formların da konsolide edilerek bu yönetmeliğin ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı, ifade edilmiştir.

Yapılan incelemelerde, İdarenin taşınmazlarına ilişkin taşınmaz kayıt formlarının oluşturulmadığı dolayısıyla söz konusu formların konsolide edilmesi sonucu hazırlanması gereken Taşınmaz İcmal Cetvellerinin Mali Hizmetler Müdürlüğüne de hazırlanmadığı görülmüştür.

Bu durumda Belediyenin 2019 yılı bilançosunda yer alan 250 Arsa ve Araziler Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252 Binalar Hesabı ve 500 Net Değer Hesabında kayıtlı tutarların gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının Gerçek Durumu Yansıtmaması

Toroslar Belediyesinin 2019 yıl sonu itibariyle geçici kabulü yapılmamış yapım işlerinin tutarı ile 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının tutarının eşit olmadığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğini açıklayan 204'üncü maddesinde bu hesabın, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Yönetmeliğin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının

---

işleyişini açıklayan 205'inci maddesine göre, tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, geçici kabulü idarece onaylanan yapım işlerine ilişkin tutarların 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabından ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılmaları ve geçici kabulü yapılmamış yapım işlerinin ise bu hesapta izlenmeye devam edilmesi gerekmektedir.

Ancak Belediyenin 2019 yıl sonu itibariyle geçici kabulü yapılmayan yapım işleri tutarı 1.785.000,00 TL iken 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının borç bakiyesi yıl içerisinde (31.12.2019 hariç) 11.465.925,08 TL'dir. Daha sonrasında ise geçici kabulü yapıp yapılmadığının ayrımı yapılmaksızın 31.12.2019 tarihinde 258 Hesabındaki tutarın tamamı maddi duran varlık hesaplarına aktarılmıştır.

Bu sebeple 2019 yılı bilançosunda 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı 1.785.000,00 TL eksik, Maddi Duran Varlıklar Hesabı ise aynı tutarda fazla görünmektedir.

BULGU 3: Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetvellerindeki Taşınır Tutarları ile Muhasebe Kayıtlarının Uyumlu Olmaması

Toroslar Belediyesi Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetvelindeki kayıtlı tutarlar ile muhasebe kayıtlarındaki bakiyelerin birbiriyle eşleşmediği görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun taşınır işlemlerine ilişkin hükümlerine dayanılarak çıkarılan Taşınır Mal Yönetmeliği uyarınca taşınır kayıtlarını tutmak ve mali yıl sonunda Taşınır Yönetim Hesabını düzenlemekle yükümlü kılınmışlardır.

28.12.2006 tarih ve 2006/11545 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Taşınır Mal Yönetmeliğinin;

Tanımlar başlıklı 4'üncü maddesinde tüketim malzemeleri, makine ve cihazlar ile demirbaşlar taşınır olarak tanımlanmış, belge ve cetveller başlıklı 10'uncu maddesinde ise taşınır yönetim hesabını oluşturan cetvellere ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Taşınırların kaydı başlıklı 12'nci maddesinde kamu idarelerinin bütün taşınırlarının nasıl kayıt altına alınacağı ve nasıl takip edileceği belirtilmiştir.

Kayıt zamanı, kayıt değeri ve değer tespit komisyonu başlıklı 13'üncü maddesinde; taşınırların, edinme şekline bakılmaksızın kamu idaresince kullanılmak üzere teslim alındığında giriş; tüketime verildiğinde, satıldığında, başka harcama birimlerine devredildiğinde, bağışlandığında veya yardım yapıldığında, çeşitli nedenlerle kullanılamaz hale geldiğinde, hurdaya ayrıldığında veya kaybolma, çalınma, canlı taşının ölümü gibi yok olma hallerinde ne şekilde çıkış kaydedileceği ayrıntılı şekilde açıklanmıştır.

Bahsi geçen Yönetmeliğin, taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi başlıklı 30'uncu maddesinde; maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlara ilişkin işlemlerin muhasebe birimine gönderilmesinin zorunlu olduğu, muhasebe yetkililerinin ise kendilerine gönderilen taşınır işlemlerine uygun olarak muhasebe kayıtlarını tutması gerektiği, taşınır mal yönetim hesabı başlıklı 34'üncü maddesinde ise; taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol edileceği, taşınır mal yönetim hesabının denetime esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanacağı, ayrıca taşınır kontrol yetkilisince taşınırların kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğunun kontrol edilerek imzalanacağı ifade edilmektedir.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin söz konusu hükümleri uyarınca tüketim malzemeleri, tesis makine ve cihazlar, taşıtlar ve demirbaşlara ilişkin İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı ile muhasebe kayıtlarının birbirleri ile uyumlu olması gerekmektedir.

Oysa aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere Toroslar Belediyesinin Taşınır Mal Yönetimi Hesabı İcmal Cetvelindeki (Taşınır Kesin Hesabındaki) taşınır kayıtları ile muhasebede (Kesin Mizan ve Bilançoda) yer alan taşınır kayıtlarının uyumlu olmadığı görülmüştür.

Dolayısı ile Belediyenin 2019 yılı idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetvelleri ile 2019 yılı bilançosunda yer alan, 150 İlk Madde ve Malzemeler Hesabı, 253 Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı, 254 Taşıtlar Hesabı ve 255 Demirbaşlar Hesabında uyumsuzluklar bulunmakta ve söz konusu hesaplar yönünden 2019 yılı bilançosunun gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

Tablo 5: Taşınırın Kesin Hesap ile Muhasebe Kayıtlarındaki Yılsonu Bakiyeleri

Taşınır Kodu	Taşınır Adı	Taşınır Kesin Hesabındaki Yılsonu Bakiyesi	Muhasebe Kayıtlarındaki Yılsonu Bakiyesi	Fark
150	İl Madde Ve Malzeme Hesabı	0,00	329.877,74	329.877,74
253	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	3.557.760,80	4.824.859,68	1.267.098,88
254	Taşıtlar Hesabı	3.775.570,47	4.462.818,98	687.248,51
255	Demirbaşlar Hesabı	2.725.316,98	4.369.012,10	1.643.695,12
	TOPLAM			3.927.920,25

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bilgisayar Yazılım Alımlarının Haklar Hesabında İzlenmemesi

Toroslar Belediyesince satın alınan bilgisayar yazılımları ve güncellemelerin 260 Haklar Hesabında izlenmesi gerekirken, 630 Giderler Hesabına kaydedilerek doğrudan giderleştirildiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 260 Haklar Hesabını düzenleyen "Hesabın niteliği" başlıklı 210'uncu maddesinde ilgili hesabın hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için kullanılacağı; "Hesabın İşleyişi" başlıklı 211'inci maddesinde ise bütçeye gider kaydıyla edinilen hakların bu hesaba borç kaydedileceği belirtilmektedir.

Oysa 2019 yılı içinde satın alınan 176.289,60 TL tutarındaki yazılım alımlarının 260 Haklar Hesabı yerine 630 Giderler Hesabında muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Bu durumda 2019 yılı Bilançosunda yer alan 260 Haklar Hesabı ile 2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan 630 Giderler Hesabının söz konusu tutar kadar gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Çevre Temizlik Vergisi Paylarının İlgili Hesaplara Aktarımlarının Yapılmaması

2014 yılından beri kümülatif olarak, Toroslar Belediyesi tarafından tahsil edilip Mersin Büyükşehir Belediyesi hesabına aktarılması gereken 634.525,19 TL tutarındaki yüzde yirmilik payın 63.860,77 TL'lik kısmının aktarılmadığı ve Mersin Su ve Kanalizasyon İdaresi (MESKİ) tarafından tahsil edilip Toroslar Belediyesi hesabına aktarılması gereken 9.747.071,12 TL tutarındaki yüzde seksenlik payın alınmadığı tespit edilmiştir. MESKİ ile yazışma yapıldığı ancak hukuki yaptırımlara ilişkin herhangi bir faaliyetin olmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun mükerrer 44'üncü maddesinde;

"Su ve kanalizasyon idareleri büyük şehir dâhilindeki her ilçe veya ilk kademe belediyesinin belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan konutlara ilişkin olarak tahsil ettiği çevre temizlik vergisi ile bu verginin süresinde ödenmemesi nedeniyle tahsil ettiği gecikme zammının yüzde seksenini tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar bir bildirim ile ilgili belediyeye bildirerek aynı süre içinde öder. Tahsil edilen vergi ve gecikme zammının yüzde yirmisini ise münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere büyük şehir belediyesinin hesabına tahsilatı takip eden ayın yirminci günü akşamına kadar aktarır. Büyük şehir belediye sınırları içinde bulunan belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisi aynı esaslar çerçevesinde büyük şehir belediyelerine aktarılır.

Tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını yukarıda belirtilen süre içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edilir."

Hükmü yer almaktadır.

Söz konusu Kanun hükmü gereği çevre temizlik vergisine ilişkin yukarıda belirtilen payların ilgili hesaplara aktarılmaması sonucu 2019 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosundaki 600 Gelirler Hesabının gerçek durumu yansıtmadığı değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Belediyenin Mülkiyetindeki Bazı Taşınmazların Süresiz Olarak Tahsis Edilmesi

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 75' inci maddesine aykırı şekilde bazı taşınmazların süresiz olarak tahsisinin yapıldığı tespit edilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un "Diğer Kuruluşlarla İlişkiler" başlıklı 75'inci maddesinin (d) bendinde;

“Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

...

d) Kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir veya süresi yirmibeş yılı geçmemek üzere tahsis edebilir. Bu taşınmazlar aynı kuruluşlara kiraya da verilebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.”

Denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere belediyeler, belediye meclisinin kararı ile mülkiyetlerindeki taşınmazları, sadece asli görev ve hizmetlerinde kullanmak üzere, 25 yılı geçmemek koşulu ile mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edebilirler.

Yapılan incelemede, İdare tarafından diğer kamu idarelerine 22 adet taşınmazın süresiz olarak tahsis edildiği görülmüştür. Yapılan işlemler yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 4: Bazı İşyerlerinde İlan ve Reklam Vergisinin Tahsilatının Yapılmaması

Toroslar Belediyesi'nin 2019 mali yılı denetimine ilişkin yerinde yapılan çalışmalar neticesinde bazı işyerlerine ilişkin ilan ve reklam vergisinin tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde;

“Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan

---

---

ve Reklam Vergisine tabidir.” hükmü ile

13’üncü maddesinde;

“İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir.

İlan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar.”

Hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “Belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 38’inci maddesinin (a) ve (f) fıkralarında;

“a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.

...

f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.”

Denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 38’inci maddesinde;

“Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.” hükmü ile

60’ıncı maddesinde;

“Kamu idarelerinde aşağıda sayılan görevler, malî hizmetler birimi tarafından yürütülür:

...

e) İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek...” hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede, Toroslar Belediyesi sınırları içerisinde bulunan bazı mükellef ve sorumlulara söz konusu verginin tahakkuk ettirildiği ancak tahakkuk eden vergilerin çoğunun

---

---

tahsilatının sağlanmadığı görülmüştür. Mevzuata uygun olarak takip ve tahsil işlemlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Bazı İşyerlerine İlişkin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Bazı işyerlerinden İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcının tahakkuk ve tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

25902 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 2'nci maddesinde;

“Bu Yönetmelik, sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsar.” denilmektedir.

Ancak bütün işyerlerinin, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı alma zorunluluğu bulunmamaktadır. Nitekim İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesinde;

“Bu Kanun hükümleri;

a) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 268-275'inci maddeleri kapsamına giren 1 inci sınıf gayrisıhhi müesseselere,

b) Nerede açılırsa açılsın, yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerlere,

c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine,

d) (Mülga: 24.11.2004 - 5259/8 md.)

e) (Ek: 24.06.1995 - KHK - 560/21 md.) 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf gıda maddesi üreten gayri sıhhi müesseselere.

f) (Ek: 13.02.2011 - 6111/201 md.) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca açılan avukatlık bürolarına,

g) (Ek: 13.02.2011 - 6111/201 md.) 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu uyarınca meslek mensuplarınca açılan bürolara,

---

h) 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre kurulan noterlik dairelerine,

ı) (Ek: 04.04.2015 - 6645/78 md.) 27.01.1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca mühendis ve mimar meslek mensuplarınca açılan bürolara,

i) (Ek: 04.04.2015 - 6645/78 md.) 11.04.1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna göre açılan muayenehane ve müşterek muayenehanelere,

Uygulanmaz.” denilmektedir.

Ayrıca; eczaneler, optisyenler ve özel eğitim kurumlarının da İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı alma zorunluluğu bulunmamaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinin (a) ve (f) fıkralarında;

“a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.

...

f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.” denilmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 38'inci maddesinde;

“Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.” hükmüne yer verilmektedir.

Yine aynı Kanunun 60'inci maddesinin (e) fıkrasında;

“İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek.” denilmektedir.

Mersin Vergi Dairesi ile yapılan yazışmalar sonucunda muaf olan işyeri sayıları düşüldüğünde 2019 yılında Toroslar ilçe merkezinde 946 adet işyeri açıldığı, ancak belediye kayıtlarında 2019 yılında açılan işyeri sayısının 383 olduğu görülmüştür. Bu durumda 563 adet işyerine ilişkin tahakkuk ve tahsil işlemleri yapılmamıştır.

Sonuç olarak, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde

---

Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 2'nci maddesi kapsamına girmeyen 563 adet işyerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcının tahakkuk ve tahsil işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

BULGU 6: Tahsil Edilen Otopark Bedellerinin Büyükşehir Belediyesine Aktarılmaması

Toroslar Belediyesi tarafından imar mevzuatı hükümleri çerçevesinde tahsil edilip Mersin Büyükşehir Belediyesi hesabına aktarılması gereken otopark gelirlerinin aktarılmadığı tespit edilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 27'nci maddesinin son fıkrasına göre elde edilen otopark gelirlerinin büyükşehir belediyesine aktarılması gerekmektedir.

Kurum tarafından 2014 yılından itibaren tahsil edilen otopark bedeli kümülatif olarak 13.595.521,11 TL'ye ulaşmıştır. Ancak 10.148.085,04 TL'lik kısmın aktarımı yapılmamıştır.

Tespit edilen tutarların otopark ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Mersin Büyükşehir Belediyesine gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 7: Eğlence Vergisi Mükellefi Olan Bazı İşletmelerden Eğlence Vergisi Alınmaması

Yapılan denetim ve incelemelerde eğlence vergisi alınması gereken mükelleflere ilişkin tahakkuk ve tahsilatın yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile belediye ve mücavir alan sınırları içindeki eğlence faaliyetleri eğlence vergisinin konusuna alınmıştır. Kanun'un 17'nci ve 21'inci maddelerinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır. Kanun'un 19'uncu maddesinde de istisna ve muafıklar sayılmaktadır.

Kanun'un 21'inci maddesinde ise eğlence vergisinin konusuna giren faaliyetler sayılmış, maddenin I/5 nolu ayrımında, sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden %20 oranında eğlence vergisi alınacağı belirtilmiştir. Ayrıca Kanun'un 20/3'üncü maddesinde, biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için, belediye meclislerince takdir edilecek miktarda

---

eğlence vergisi ödeneceği hükme bağlanmıştır.

Kanun'un 22'nci maddesinde eğlence vergisinin biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanacağı ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödeneceği, biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde ise her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılması gerektiği belirtilmiştir.

Ruhsat ve Denetim Müdürlüğünden temin edilen ruhsat verilen işyerleri listeleri incelendiğinde istisna ve muafiyet kapsamına da girmeyen 8 adet canlı müzik iznine sahip iş yeri olmasına rağmen bunlara ilişkin tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür. Tahakkuk ve tahsilata ilişkin işlemlerin zamanında ve doğru şekilde gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatın Yapılmaması

Toroslar Belediyesi tarafından telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin zamanında belirlenmediği buna bağlı olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın olmadığı görülmüştür.

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin taşınmazlardan geçirilmesiyle ilgili geçiş hakkına, bu hakka ilişkin uygulanacak ücret tarifesine ve yönetmelik kapsamındaki işlemlerin denetlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'te elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi gibi kavramların tanımına yer verilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmış ve ayrıca 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmeliğe eklenmiştir.

İdare tarafından geçiş hakkı ücretleri 06.09.2019 tarihli meclis kararıyla belirlenmiş olup 11.09.2019 tarihli encümen kararında ise mevcut alt yapı çalışmalarının tespit edilmesi için hizmet alımı yapılmasına karar verilmiştir. Ancak, belediyenin görev ve sorumluluk alanına giren konuların hizmet alımı usulüyle ihale yapılarak gördürülmesi mevzuata uygun değildir. 16.10.2019 tarihinde ise tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yapılabilmesi için tespit çalışmalarının başlaması gerektiği hakkında Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından Fen İşleri Müdürlüğüne yazı yazılmıştır. Ancak Fen İşleri Müdürlüğü tarafından gerekli işlemlerin yapılmaması ve geçiş hakkı ücretlerinin geç belirlenmesi sebebiyle tahakkuk ve tahsilat işlemleri yapılmamıştır.

Yapılan açıklamalar doğrultusunda alt yapı çalışma noktalarının tespit edilerek geçiş hakkı işlemlerinin takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 9: Belediye Tarafından Muafiyet Kapsamındaki Taşınmazları İçin Elektrik Tüketim Vergisi Ödenmesi

İdare tarafından yapılan elektrik faturası ödemelerinde, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesine göre, belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları kapsamında ödenmemesi gereken elektrik tüketim vergisinin ödendiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesinde;

“Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları katma değer vergisi ile özel tüketim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muafıdır.” hükmü yer almaktadır.

Anılan hüküm uyarınca, İdarenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık olan, gelir getirmeyen taşınmazlarından olan park ve bahçeler, belediye hizmet binaları, mesleki eğitim kurs binaları, mahalle aralarında yer alan spor sahaları ve kamu hizmeti sunulan diğer binaların inşa ve kullanımlarının katma değer vergisi ile özel iletişim vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı payından muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

Ancak Kurumca yapılan elektrik faturası ödemeleri incelendiğinde, muafiyet kapsamındaki taşınmazlar için elektrik tüketim vergisinin ödendiği tespit edilmiştir. Mevzuat

---

gereğince elektrik dağıtım şirketi tarafından söz konusu tutarların tahakkuk ettirilmemesi, Belediye tarafından da ödeme yapılmaması gerekmektedir.

Her ne kadar 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 35'inci maddesine göre mahsup işlemi yapılırsa bile mevcut uygulama takip ve tahsil açısından risk oluşturmaktadır.

BULGU 10: İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması

Belediyede işçilerin yıllık izinlerinin kanuna uygun şekilde kullandırılmadığı bu nedenle de yüksek miktarda birikmiş yıllık izinlerin bulunduğu görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de Kanuna paralel bir şekilde yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca 4857 sayılı Kanun'un "Yıllık ücretli izin hükümlerine aykırılık" başlıklı 103'üncü maddesinde 59'uncu madde gereğince hak edilmiş izni kullanmadan iş akdinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izni kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzdoksanbeş Türk Lirası idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işçiler yıllık izin haklarından feragat edemezler. İşçilerin emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat

hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmektedir. Yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden olacağından belediyeler için yüksek maliyet oluşturmaktadır. Ayrıca anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda belediyeler 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilecektir.

Yapılan inceleme sonucunda kurum bünyesinde çalışan 95 işçinin toplam 12.000 gün kullanılmamış yıllık izninin bulunduğu anlaşılmıştır. Hem mevzuata uygunluk açısından hem de Belediyeye ek mali külfet getirmemesi amacıyla birikmiş yıllık izinlerin kullandırılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Asfalt Yapım İşlerine İlişkin Deneylerin Yapılmaması

Yapılan denetim ve incelemeler neticesinde, asfalt yollara ilişkin deneylerin yapılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."

Denilmektedir.

4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."

Hükmü yer almaktadır.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşıldığı üzere İdareler, kaynaklarını verimli ve ekonomik kullanmalı; bu yönde yapılan işlemler ise denetlenebilir olmalıdır. Yapım işlerinde ise ekonomiklik ve kaynakların verimli kullanılması hususları, ihale öncesi işlemleri

---

kapsadığı gibi yapılan işin kontrolünü ve buna yönelik yapılan ödemeleri de kapsamaktadır.

Bu sebeple yapım işlerinin söz konusu ilkelere uygun olarak yerine getirilmesi için ilgili mevzuatı ile ihale dökümanı ve eklerinde belirtilmiş olan hususlara uygunluğunun kontrol edilmesi ve buna uygun sonuçlandırılması gerekmektedir. Ayrıca idarelerin yapım işlerinin denetlenebilmesi için ise görevlilerce yapılan kontrollerin (deney vb.) belgelenmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemelerde asfalt yol yapım işlerinde belirtilmiş olan durumlara tam olarak riayet edilmediği görülmüştür. Asfalt yollar, Karayolları Teknik Şartnamesine (KTŞ) göre en fazla beş farklı tabakadan oluşmakta; ihtiyaca yönelik olarak hangi tabakaların kullanılacağı idarelerin takdirine bırakılmaktadır. Toroslar Belediyesinin asfalt yapım işleri incelendiğinde ise genellikle temel tabakası ve binder tabakasının kullanıldığı ve yama işleri yapıldığı görülmüştür. Ayrıca İdarece, ihale dökümanlarında KTŞ hükümlerinin esas alınacağı belirtilmiştir. İlgili tabakalara ilişkin yapım esasları, deney türleri, dizayn kriterleri ve yapılması gereken kontroller KTŞ'nin 402 ve 407'nci kısımlarında ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Buna göre; idarelerin tabakalara ilişkin dizayn kriteri değerlerini kontrol ederek, temel tabakası için her 1000 m²'de bir, binder tabakası için ise her 250 tonda bir sıkışma deneyini tekrarlaması ve elde ettiği sonuçlara göre hakediş düzenlemesi gerekmektedir. Ancak İdare tarafından sıkışma deneyleri ve dizayn kontrolleri yapılmamıştır. Yüklenici tarafından da İdareye bu yönde sunulan belge bulunmamaktadır. Yine KTŞ'nin 407'nci kısmında iş bitiminden sonra yolun trafiğe açılmadan önce binder tabakası için yüzey düzgünlüğünün kontrol edilmesi gerektiği, bu kontrolün ne şekilde yapılacağı ve elde edilen sonuçlara göre sözleşme tutarının ne kadarının ödeneceği belirtilmektedir. Ancak İdare usulüne uygun olarak yüzey düzgünlüğü deneylerini yapmamıştır. Zamanında yapılmayan birçok deneyin ise daha sonradan yapılması mümkün bulunmamaktadır. Ayrıca, görevlendirilen personellerin mevzuat bilgisi açısından çok yetersiz olduğu ve işin şartnameye uygunluğunun gereği gibi kontrol edilmediği ağırlıklı olarak sadece miktar kontrolü yapıldığı anlaşılmıştır.

Asfalt yapım işlerine ilişkin deneylerin KTŞ'de belirtilen hükümlere uygun olarak ve zamanında yapılmamasının Belediyeyi belirlenen kalite standartlarının altında asfalt üretimi riski ile karşı karşıya bırakabileceği değerlendirilmektedir.

BULGU 12: Mal ve Hizmet Alımlarının Mevzuata Aykırı Olarak Kısımlara Bölünmesi

Kurum tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarının; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 5'inci maddesindeki temel ilkelere ve 22'nci maddede düzenlenen doğrudan teminle ilgili hükümlere uyulmayarak kısımlara bölüdüğü tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kanun'un "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde idareler yapacakları ihalelerde rekabeti, eşit muameleyi ve kaynakların verimli kullanılmasını, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını sağlamakla sorumlu tutulmuştur. Ayrıca eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemeyeceği ve bu Kanun'a göre yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün temel usuller olduğu, diğer ihale usullerinin Kanun'da belirtilen özel hallerde kullanılabileceği temel ilkeler arasında sayılmıştır.

Bu Kanun'a göre çıkarılan Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Temel İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin "Temel İlkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında; eşik değerlerin ya da parasal limitlerin altında kalmak veya bu Yönetmeliklerde yer alan diğer hükümlerin uygulanmasından kaçınmak amacıyla mal ve hizmet alımları kısımlara bölünmemektedir.

Mezkur Kanun'un "Doğrudan Temin" başlıklı 22'nci maddesinin (d) bendinde;

"Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyar (2019 yılı için 90.358 TL), diğer idarelerin beş milyar Türk Lirasını (2019 yılı için 30.101 TL) aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iaşeye ilişkin alımlar."

Denilerek doğrudan temin usulünün kullanımında idarelerin uyacakları parasal sınırlar belirlenmiştir. Buna göre aynı nitelikteki ihtiyaçlar parasal sınırın (Toroslar Belediyesi için 90.358 TL) altında kalacak şekilde bölünerek doğrudan temin yöntemiyle gördürülemez.

Oysa yukarıda yer verilen rekabeti ve eşit muameleyi, ihtiyaçların uygun şartlarla karşılanmasını engelleyecek şekilde ve parasal limitlerin altında kalmak amacıyla alımların kısımlara bölünemeyeceği ilkelerine aykırı olarak bazı işlerin kısımlara bölüdüğü görülmüştür.

BULGU 13: Pazarlık Usulü (21/f) Kapsamında Yapılan İhalelerin Mevzuata Uygun Olmaması

Pazarlık usulü (21/f) yöntemiyle yapılan ihalelerin incelenmesi neticesinde katılım sayısı ve sunulması gereken belgelere ilişkin işlemlerin mevzuata uygun olmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenilirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."

Denilmektedir.

Mezkur Kanun'un "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesinin (f) bendinde;

"İdarelerin yaklaşık maliyeti ellimilyar Türk Lirasına kadar olan mamul mal, malzeme veya hizmet alımları. (3)(4)

(b), (c) ve (f) bentlerinde belirtilen hallerde ilan yapılması zorunlu değildir. İlan yapılmayan hallerde en az üç istekli davet edilerek, yeterlik belgelerini ve fiyat tekliflerini birlikte vermeleri istenir..."

Hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde istekli tanımı;

"Mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihalesine teklif veren tedarikçi, hizmet sunucusu veya yapım müteahhidi..." şeklinde yapılmaktadır.

Mevzuat gereğince 21/f kapsamında ilan yapılmayan hallerde en az üç isteklinin davet edilmesi ve bu sebeple en az üç isteklinin yeterlik belgeleri ile fiyat tekliflerini idareye sunmaları gerekmektedir.

Yapılan incelemede söz konusu ihalelerde ilan yapılmadığı ve üçer kişiye davet gönderildiği ancak;

"Toroslar Belediyesi Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere 50 Gün Süre İle Muhtelif Araç Kiralama Hizmeti Alım İşİ" nde, 2 kişi tarafından yeterlik belgesi ve fiyat teklifi verildiği,

---

“Toroslar Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü 2 Ay Süre İle Yakıtsız Araç Kiralama Hizmeti Alımı İşİ” nde, 1 kişi tarafından yeterli belgesi ve fiyat teklifi verildiği 1 kişi tarafından ise teşekkür mektubu gönderildiği,

“2019 Yılı Binek Araç ve Kamyonet Kiralama Hizmeti Alımı İşİ” ile “Park ve Bahçeler Müdürlüğü Hizmetlerinde Kullanılmak Üzere Araç Kiralama Hizmeti Alımı İşİ” nde 1’er kişi tarafından yeterli belgesi ve fiyat teklifi verildiği,

“Toroslar Belediyesi Kreş Ve Gündüz Bakım Evi Hizmeti Alımı İşİ” nde ise 1 kişi tarafından fiyat teklifi verildiği ancak mevzuatta yeri olmamasına rağmen idari şartnamede yeterli belgesi istenmediği için istekli tarafından yeterli belgesi sunulmadığı tespit edilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere davet edilecek kişilerin teklif verme iradesine sahip olması gerekmekte olup ihalenin gerçekleştirilebilmesi için İdareye sunulmuş olan toplam üç teklif mektubu ile üç yeterli belgesinin olması gerekmektedir. Herhangi üç kişinin davet edilmesi ve sadece birinin veya ikisinin teklif sunması pazarlık usulü (21/F) kapsamında düşünülemez.

Eksik ve hatalı uygulamalara ilişkin hizmet alım işleri yukarıda belirtilmektedir. Açıklanan temel ilkelere ve belirtilen diğer hükümlere aykırılık teşkil eden söz konusu uygulamaların tekrarlanmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 14: Sokak Kazı Bedellerinin Toroslar Belediyesine Aktarılmaması

Kurumun mali tablolarının incelenmesi sonucunda; Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından cadde, bulvar, meydan ve sokaklarda yapılan kazılardan elde edilen gelirlerden Toroslar Belediyesine aktarılması gereken tutarların Belediye hesabına aktarılmadığı, Belediye tarafından da yasal bir hak olan bu gelir kaleminin takip edilmemesi sonucu bu haktan mahrum kaldığı anlaşılmıştır.

15.06.2006 tarih ve 26199 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği’nin “Hesabın oluşumu ve geliri” başlıklı 14’üncü maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Büyükşehir (Değişik ibare: RG-25.04.2014-28982) ve ilçe (Mülga ibare:RG25/4/2014-28982) (...) belediyeleri cadde, bulvar, meydan ve sokaklarında yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirler büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt

---

---

yapı yatırım hesabında toplanır. Sokakların kazısından elde edilen gelirler ilgili belediyeye aktarılır. Bu paralar büyükşehir ilçe (Mülga ibare: RG-25.04.2014-28982) (...) belediyeleri tarafından sadece cadde, bulvar, meydan ve sokakların asfalt ve kaldırımların yapımında kullanılır. Bu gelirler amacı dışında kullanılamaz.”

Hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemelerde; Yönetmeliğin bu hükmünün uygulanmadığı, Büyükşehir Belediyesi tarafından 2015 yılından kümülatif olarak aktarılması gereken 4.492.513,22 TL'nin Toroslar Belediyesi hesabına aktarılmadığı 2019 yılına ilişkin ise tahakkuk tutarının hesaplanmadığı görülmüştür. Dolayısıyla mahrum kalınan söz konusu gelire yönelik takip ve tahsil işlemlerinin başlatılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Belediye Encümeni Kararlarına İstinaden Kesilen İdari Para Cezalarının Tamamının Tahakkuk Ettirilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Elektrik Abonelikleri İçin Ödenen Güvence Bedellerinin Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Gecekondu Fonundaki Tutarların Ayrı Bir Banka Hesabında İzlenmemesi ve Fona Aktarılan Payların Amacına Uygun Kullanılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Ambalaj Atıklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi İçin Yetki Verilen Şirketten Herhangi Bir Bedel Alınmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Belediye Tarafından Kiraya Verilen Taşınmazlardan Alınan Bedellere İlişkin Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi

Kalkınma Ajansı Payının İlgili Muhasebe Hesabında İzlenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Ortakları Tarafından Sermaye Taahhüdü Yerine Getirilmemiş Şirketin Hibe Alınması	2017	Yerine Getirilmedi	Hibe alınan Şirketin Belediyeye yük getirmediği değerlendirilmiştir.
Toplu İş Sözleşmesi Kapsamında İşçilere Verilen Kültür Yardımından Belediye Spor Kulübüne Para Aktarılması	2017	Yerine Getirilmedi	İlişilecek bir husus görülmedi
Bazı İşyerlerine İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Harcının Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Gider Tahakkukları Hesaplarının Gerçek Durumu Yansıtılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
İdare Taşınmazlarına İlişkin Formların ve İcmal Cetvelinin Olmaması Nedeniyle Kuruma Ait Taşınmazların Kayıt Altına Alınmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümü Bulgu 1'de konu edildi

Kiraya Verilen Gayrimenkullerin Mali Tablolarda Yer Almaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Kurum Tarafından Geçici Olarak Görevlendirilen Personele Verilen Avansların Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması	2017	Yerine Getirilmedi	2019 da miktar önemsiz olup sadece uyarı yapıldı
Kurumun Uzun Vadeli Alacaklarına İlişkin Muhasebe Kaydının Yapılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Otopark Bedellerine İlişkin Gelirlerin Vadeli Hesapta Takip Edilmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Park Yerlerinin İşletilmesine İlişkin Elde Edilen Gelirlerden Toroslar Belediyesine Aktarılması Gereken Payın Aktarılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Satışı Yapılan Taşınmazların Gerçek Değeri Değil Satış Bedelleri Üzerinden Kayıtlardan Çıkarılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Tahakkuku Yapılan Bazı Gelirlerde Tahsilat Oranının Düşük Olması	2017	Kısmen Yerine Getirildi	Tahsilat oranlarında artış görüldü

Telekomünikasyon Alt Yapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümü Bulgu 8'de konu edildi
Bazı İşyerlerinde İlan ve Reklam Vergisinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler Bölümü Bulgu 4'te konu edildi
Toroslar Belediyesinin Hibe Olarak Aldığı Şirkete İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Mali Tablolarında Görülmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Toroslar Belediyesine Ait Bazı Banka Hesaplarının Mali Tablolarda İzlenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi
Kısa ve Uzun Vadeli Banka Kredileri Hesaplarının Muhasebe Kayıtlarının Hatalı Yapılması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi

Yapımı Devam Eden Yatırım Harcamalarının Muhasebe Kaydının Hatalı Yapılması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümü Bulgu 2'de konu edildi
Taşınır Kesin Hesap Cetveli İle Muhasebe Kayıtlarının Uyumlu Olmaması	2017	Yerine Getirilmedi	Denetim Görüşünün Dayanakları Bölümü Bulgu 3'te konu edildi
Toroslar Belediyesi Tarafından Tahsis Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarına Alınmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Düzeltilici İşlem tesis edildi